

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Bakalářská práce

AUTORSKÝ ANIMOVANÝ FILM

“Little Death”

Vera Raspopova

Plzeň 2020

Vera Raspopova

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění
Studijní program Výtvarná umění
Studijní obor Multimediální design
Specializace Animovaná a interaktivní tvorba

Bakalářská práce

AUTORSKÝ ANIMOVANÝ FILM

„Little Death“

Vera Raspopova

Vedoucí práce: MgA. Vojtěch Domlátil, DiS. - KVVU
Katedra výtvarného umění
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2020

Prohlašuji, že jsem umělecké dílo vypracovala samostatně a nejedná se o plagiát.

Plzeň, červenec 2020

.....

podpis autora

OBSAH

1. Odůvodnění zvoleného názvu. 5
2. Proč to dílo vzniklo? 7
3. Téma a odůvodnění volby, cíl práce. 9
4. Technologická specifika, technologický vývoj. 12
5. Seznam použitých zdrojů. 15
6. Resumé. 16
7. Seznam příloh. 17

1. Odůvodnění zvoleného názvu.

"Little death", malá smrt. Toto slovní spojení má zcela jiný význam, klinická smrt je běžně nazývána přímo a smrt není umazána "politicky korektní svahilštinou". Pokud nás všechny očekává stejně prázdná temnota, jaký je smysl v tom chodit kolem? Ale pořád se schovávám před propastí, i když to nemá smysl. Volitelné je podívat se na tuto hlubinu, aby se ona podívala na tebe, ta už je uvnitř každého z nás, němě sleduje každý náš krok a poslušně čeká na vstup do svého dějství. Musíme se jí, té propasti, bát? Tuto otázku prozatím nechávám otevřenou.

Není to úplně příjemný rozhovor, nic není překvapivého v tom, že se tomuto tématu mnozí snaží vyhnout, navíc k tomu je ještě v jistém smyslu nepraktická. Proč v tom případě musíme spekulovat o něčem tak nepříjemném a tak nevyhnutelném jako je smrt? Jednou dostihne každého, a tím se v podstatě celý ten diskurz končí (slovo používám v klasickém významu). "Largely unconscious the awareness of our finite existence, the fact that we all must die, has a profound impact on our thoughts, feelings, and behavior. The fear and emotional anguish associated with anticipating the end of life are so painful that we must protect ourselves. People find it difficult to tolerate facing their mortality directly. Therefore, they repress the full realization of death and dying, and develop various defenses to keep the suppressed material at bay... the paralyzing terror produced by the awareness of one's mortality leads to the denial of death awareness and the repression of death-related thoughts." 1.a

A jak nalákat diváka do dialogu, kterému se každý z nás pilně vyhýbá?

Proto mi přišlo jako dobrý nápad pojmenovat tento krátký film zamýšlející se nad smrtí příjemným slovním spojením, s nímž všichni máme jen ty nejjemnější asociace "Little Death". Domnívám se, že v tom není žádný podvod. Malá smrt? Tak to je ona! A proč Malá? Protože není velká. Tady už se začínám

potutelně vymlouvat na angličtinu: ustálený výraz "The Little Death" v sobě zahrnuje použití určitého artiklu (The), vyškrtnutím "nešťastného" artiklu tak nějak měním význam celé věty. Význam téhož originálu "The Little Death" podle slovníku Oxford English Dictionary je takový: La petite mort (French pronunciation: [la pətit mɔʁ], the little death) is an expression which means "the brief loss or weakening of consciousness" and in modern usage refers specifically to "the sensation of post orgasm as likened to death." 4

Or-gas-my. Věděli jste, že v okamžiku smrti, epifýza umírajícího uvolňuje velké množství DMT, který je jedním z nejsilnějších halucinogenů v přírodě, a způsobuje taky naše každodenní sny? Sen pomáhá nám zvládat realitu, smrt pomáhá se ji zbavit.

2. Proč to dílo vzniklo?

«...those more troubled by the experience are more likely to search for information about their experiences.» 3.

A ti, kteří jsou nejvíce traumatizováni jakýmkoliv zážitky, se často snaží zbavit této těžké zátěže negativních emocí prostřednictvím otevřeného dialogu, především dialogu se sebou samým. Tento film se pro mě stal příležitostí konečně se podívat svému nejsilnějšímu strachu, strachu ze smrti, do očí.

Často jsem přemýšlela: “Jak přeci umřu?”, a to spíš, než bych si položila otázku “Jak mám žít?”. Zdá se mi, že jsou v každém z nás tendence k romantizaci smrti, v tom je něco ze starověkých náboženství, s jejich kultem smrti, s nekonečným panteonem bohů, převážejících lidskou duši poslední cestou po mytologické řece Styx. Takový pohled na smrt dává určitý pocit pohodlí, pocit toho, že smrt není jen krátké cvaknutí vypínače, není krátký okamžik nebo smutná náhoda, nešťastný čas, místo, úhel záběru; pocit, že člověk, a nekonečně složitý vesmír uvnitř něj s nekonečnou možností vázat krajky vesmíru kolem sebe, každou vteřinu existence - není jen prasklá žárovka. Protože jinak se ukáže, že smrt je nespravedlivá.

Po mém osobním setkání se smrtí jsem si uvědomila, že vlastně teď ji rozumím ještě miň, naopak mám ještě víc otázek. Kde jsem se ocitla? Byla to konečná destinace, nebo jenom přechodová stanice? Nebyl to jen sen, nekonečně dlouhý, zlý sen? Doktor potvrdil, že sen to nebyl, ale na mnou položené otázky žádnou odpověď neměl.

Nějakou dobu jsem zkoušela najít odpověď alespoň na jednu z nich. Brzy jsem si uvědomila skutečnost, že některé otázky žádnou odpověď mít nemusí, stačí se jen vyrovnat s tím faktem, že se občas lidem stávají různé věci a smrt je jedna z nich. A v mém filmu se neobjeví odpověď na otázku “Jaká je

smrt?”, tento film je jenom popis vlastního zážitku, zážitku který byl logickým koncem mých aktivit. Byla to moje volba? Logickou odpovědi by bylo “Ano”, ale nemyslím si, že by si někdo záměrně zvolil závislost, závislost si nevybíráš, s tou se narodíš.

3. Téma a odůvodnění volby, cíl práce.

Tento film vznikl ještě dávno předtím, než jsem přijela do České Republiky, ještě dávno předtím, než jsem si uvědomila, že animace je přesně to, co chci dělat. Toto téma, příběh o stavu blízkém smrti, se mi zrodilo v hlavě samo, poté co jsem přežila ten samý stav blízky smrti. Některé události, které se dějí v našem životě a zásadně jej mění, mění náš pohled na svět a vnímání minulosti.

Stav polomrtvého, existence člověka, který nemá nic, který nic nezískává a který nemá co ztratit – je velmi pohodlný. Zní to trochu jako logika naruby, ale zkusím se vysvětlit: když člověk nic nepotřebuje – nemá o co bojovat, absence boje předpokládá naprostou bezstarostnost, ale nikoli nezbavuje člověka existenčních muk. Permanentní trápení, nespokojenost a vnitřní neklid podněcuje člověka k provedení neuvážených činů, permanentní balancování na hranici bezpečí vyvolává aspoň nějaké emoce. A přitom chybí všelijaký strach o svůj život, protože když ho nemáš – nemůžeš ho ztratit. Tento stav je jako sen, a nemá s opravdovým životem nic společného.

Ve starověkém Řecku se říkalo, že bůh spánku Hypnos je bratrem boha smrti – Thanata. Spánek se ve skutečnosti podobá smrti, rozdíl je jen v tom, že nevíme, jestli nás po smrti čeká probuzení.

Proč jsem se rozhodla, že je toto téma tak důležité, že nutně potřebuji věnovat několik let svého života tomu, abych o něm mohla vyprávět formou filmu? A pro koho by tento film mohl být zajímavý? Kdo a na co ho potřebuje? Všichni myslíme na téma smrti, všichni víme, že smrt je poslední zastávkou a nikdo ještě zatím neví co na nás čeká potom, pokud něco vůbec čeká. Je smrt vlastně koncem, nebo je to jen jedna z mnoha zastávek

na dlouhé cestě nekonečně se opakujících znovuzrození?
A možná, záleží jen na tom, čemu věříš? A co pak uvidí člověk, který v nic nevěří? Právě že nekonečnou prázdnotu obklopenou vzpomínkami z vlastního života. Když je kolem vás prázdnota, vaše paměť je jedinou slastí, ale nezůstane s vámi navždy, postupně umírající mozek vypíná vzpomínky jednu po druhé. Myslím si, že dialog vždy pomáhá najít odpovědi a může ukázat cestu k přijetí. Chci věřit tomu, že sdílením své zkušenosti se budu konečně moci vyrovnat se strachem ze smrti, se strachem se jednou znovu vrátit do temné propasti, protože se mi nechce věřit, že smrt se mění v průběhu života. Možná, že to, co mě čeká za posledními dveřmi, je určeno pouze mými životními zkušenostmi a mírou mého přijetí? Ne vždy je cílem dialogu najít odpověď, někdy položené otázky přinášejí mnohem více uspokojení.

Ale je pravděpodobné, že největší zájem o mou práci může vzbuzovat technika, kterou používám. Chci si myslet, že trochu rozšiřuji možnosti uhelné animace, alespoň pro sebe. Uhel je materiál, se kterým je velmi příjemné pracovat, materiál je grafický, ale naprosto nepředvídatelný v animaci. Sám sebou vytváří ty nejpřekvapivější efekty a nikdy nevíte, jak bude scéna na konci přesně vypadat. To mi umožnilo vzdát se jakýchkoliv očekávání a prostě si proces užívat, i to přes jeho složitost a časovou náročnost.

V poslední době stále více pozoruji jednu určitou tendenci v kinematografii: filmaři častěji mluví o svých vnitřních zážitcích a událostech, které je kdysi zranili, nebo změnili jejich pohled na svět. A téměř vždy je to něco osobního a otevřený dialog o podobných věcech vyžaduje od režiséra ochotu otevřít se publiku, někdy velmi širokému. Nechci říkat, že se považuji za režiséra, ale chci si myslet, že už mám právo vyjádřit své

myšlenky na téma smrtelných zážitků. Snažila jsem se být opatrná ve výběru slov a vizuální řady tak, abych nezpůsobila u diváků pocit nepohodlí, aby dveře byly jen trochu pootevřené, abych u divákům nevzala prostor pro vlastní interpretaci. Doufám, že se mi to podařilo.

4. Technologická specifika, technologický vývoj.

Původně jsem měla jen událost ze života, pak pomalé uvědomení o tom co se stalo, pak krátká videa na nichž bylo popsáno pomalé probuzení po dlouhém spánku, pak se objevil nápad udělat film. Jak a jakou výtvarnou techniku si vybrat jsem ještě nevěděla, ale jedno jsem věděla jistě: mám naléhavou potřebu podělit se o své zážitky, byť i naivně. Být naivní v mém věku je naprosto normální a myslím si, že být dokumentaristou vývoje a transformaci svých názorů může být zajímavé.

Ze začátku jsem měla v plánu pracovat jen s videem, a udělat jakýsi videoart, s použitím animačních přechodů. Animační zkoušky ukázaly, že pro práci s vybraným tématem tato technika není úplně vhodná, necítila jsem, že by to byla správná volba. Dále mě napadlo použít materiál, který mám nejraději a se kterým se mi nejlíp pracuje – uhlí. Začala jsem hledat filmy malované uhlím a k mému překvapení jsem zjistila, že jich není tak moc a že tato technika buď není příliš oblíbená, nebo ještě nedostatečně vyzkoušená. A začala jsem dělat první animační zkoušky, z nichž většina byla samozřejmě neúspěšná. Po dlouhém hledání jsem konečně našla ten nejvhodnější způsob vhodný účelu: nejprve připravuji storyboard, dále natáčím video pro následnou rotoskopii na kameru, kterou jsem měla k dispozici (v době karantény byl to starý iPhone). Potom rozložím videa na jednotlivé snímky, ze kterých vybírám hlavní fáze pohybu (keyframes) a dále ve Photoshopu dělám obrys každé jednotlivé fáze a označuji všechny potřebné stíny, dokreslím in-between ručně, abych zabránila efektu "dusné" rotoskopii, tisknu tyto záběry na tiskárně a snímek po snímku překresluji uhlím načisto. Největší bolestí tohoto procesu je

skenování, protože malé domácí skenery nejsou slavné vysokou rychlostí...

Použití videí ve filmu je také opodstatněné, pokusím se vysvětlit čím. Videá na začátku a na konci byla natočena mnou během rehabilitace, na kterou jsem byla poslána krátce po předávkování, popsáném ve filmu. Zatímco událost, zobrazená ve filmu pomocí animace je vzdálenou minulostí, video je pokusem nahlédnout do budoucnosti, plné naděje. "Naděje umírá poslední", a jakmile člověk přestane snít o lepším osudu, začíná pomalu umírat, protože žít bez naděje je nemožné. Pro mě bylo důležité, abych v tomto filmu nechala pro sebe paprsek naděje a ještě jednou si připomněla, že vše bude v pořádku, pokud tomu nepřestanu věřit a budu se furt snažit si ten život napravit k lepšímu.

Bohužel jsem nestihla dokončit film k obhajobám, mnou zvolená technika se ukázala být velmi složitou a časově náročnou, i přes velké množství statických záběrů, ty záběry, ve kterých je pohyb, zabírají několik týdnů každodenní práce. Hodně mého času zabrala příprava: storyboard byl mnohokrát předělán, také dlouho jsem hledala nejvýraznější záběry, text taky vyžadoval řadu úprav – nechtěla jsem jít na kompromisy. Ale zamilovala jsem se do této techniky, práce na tomto filmu mi přináší nekonečnou radost, práce s mým nejoblíbenějším materiálem mně naplňuje. Snažila jsem se udělat co nejvíce, abych vám ukázala, jak si představuji dokončený film. Jsem odhodlaná film dokončit. Protože bylo vykonáno tolik práce, že nedokončit film by bylo rouháním. Podařilo se mi najít zvukaře, jehož studio se nachází přímo na nádraží, takže nahrávání vlaku v noci ještě nikdy nebylo natolik pohodlné. Zvukař mě také přesvědčil, abych použila hudbu ve filmu, pomáhá vytvářet atmosféru a udává náladu. Hudební kompozice jsou v procesu zpracování.

Třetí ročník mého studia připadnul na stejnou dobu s jednou z nejtěžších životních krizí, a několikrát jsem se zastavovala v absolutním zmatení a nechápala jsem, co mám dělat a zda mám vůbec pokračovat. V tu dobu bylo velmi snadné se vzdát a ukončit práci, ale pan Domlátil mi to ani jednou nedovolil a pokaždé mi pomáhal se zorientovat, za což jsem mu velmi vděčná. Uvědomuji si jak je důležité dodržovat deadline a chápu, že je nutné dodržovat stanovené časové limity, ale tentokrát jsem to nedokázala, což mně ale samozřejmě neomlouvá.

Plánuji pokračovat v práci se zvolenou technikou. Myslím si, že ve spojení s 3D by možná měla potenciál.

5. Seznam použitých zdrojů:

a) Knižní a periodická literatura

1. Autor neznámý, Bible, Biblion (2019), ISBN 978-80-87282-44-1
2. Avidan, Alon Y.; Zee, Phyllis C., Handbook of Sleep Medicine, 2 vyd., Lippincott Williams & Wilkins (LWW), 2011, ISBN: 978-1-60-913347-4
3. J.Allan Cheyne, Steve D. Rueffer, Ian R. Newby-Clark, Hypnagogic and Hypnopompic Hallucinations during Sleep Paralysis: Neurological and Cultural Construction of the Night-Mare, Consciousness and Cognition, September 1999, roč. 8, č. 3, s 319-337
4. Autor neznámý, Oxford English Dictionary Additions Series, 3 vyd, Clarendon Press., ?th impression (1997-10-09), ISBN 978-0-19-860027-5.
5. Robert Lowell, Day By Day (1977), Farrar, Straus and Giroux (June 1, 1979), ISBN-13: 978-0374514716.

b) Internetové zdroje

1)

- a. The International Journal of Indian Psychology ISSN 2348-5396 (e) | ISSN: 2349-3429 (p) Volume 7, Issue 4, DIP: 18.01.022/20190704 DOI: 10.25215/0704.022 <http://www.ijip.in> | October- December, 2019

6. Resumé

My short animated movie “Little Death” is about being lost inside of your own self. It is about being asleep for a long time, and waking up not because I’ve wanted to, but because there was no other choice but to wake up and start to live. However, when you’re waking in the blue (and here I’m back again to my dearly beloved Robert Lowell, and oh boy, maybe we are living once, but loving only once for sure) the only thing you remember is “We are all old-timers, Each of us holds a locked razor.”, try not to use it in the blue.

I have used charcoal animation technique to express better the shaky feeling of loosing yourself. This technique allows me to better create atmosphere. I have tried to get inspired by the pin screen animation, the technique invented and developed by Alexandre Alexeïeff and his wife Claire Parker.

7. Seznam příloh.

Příloha 1

Proces skenování.

Příloha 2

Pracovní místo.

Příloha 3

Průběh práce.

Příloha 4

Proces rotoskopie (1)

Příloha 5

Proces rotoskopie (2)

Příloha 6

Animační zpracování videa.

Příloha 7

Rotoskopie videa staženého z internetu.

Příloha 8

Záběr "Prodej vstupenek".

Příloha 9

Animační zásah do videa.

Příloha 10

Animační zkouška č.1.

Příloha 11

Animační zkouška č.2.

Příloha 12

Animační zkouška č.3.

Příloha 13

Animační zkouška č.3a.

Příloha 14

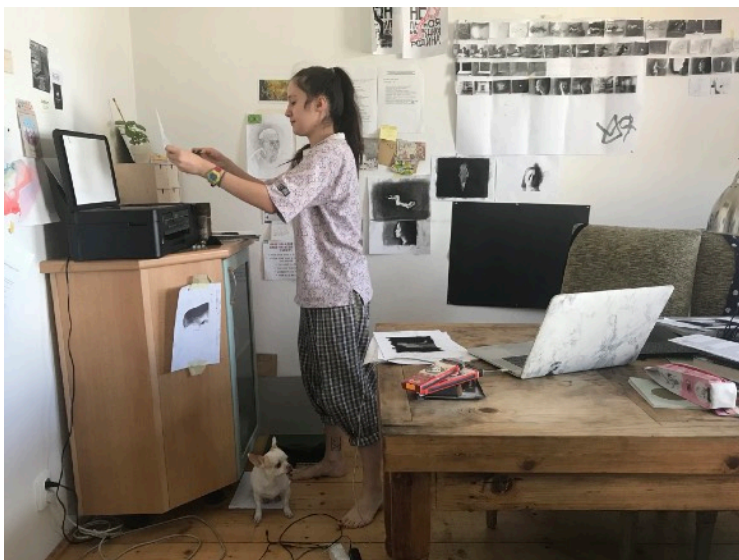
Video se kterým jsem chtěla pracovat původně, bylo podkladem pro animační zkoušku č.2.

Příloha 15

Jedno z původních videí.

Příloha 16

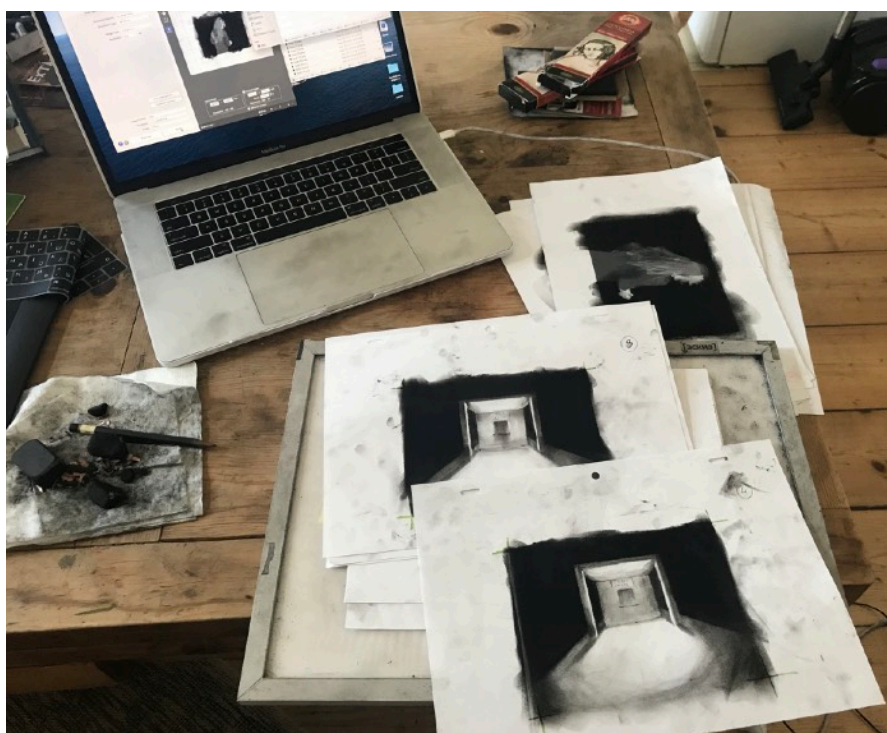
Voiceover text, finální verze.

Příloha 1

Příloha 2

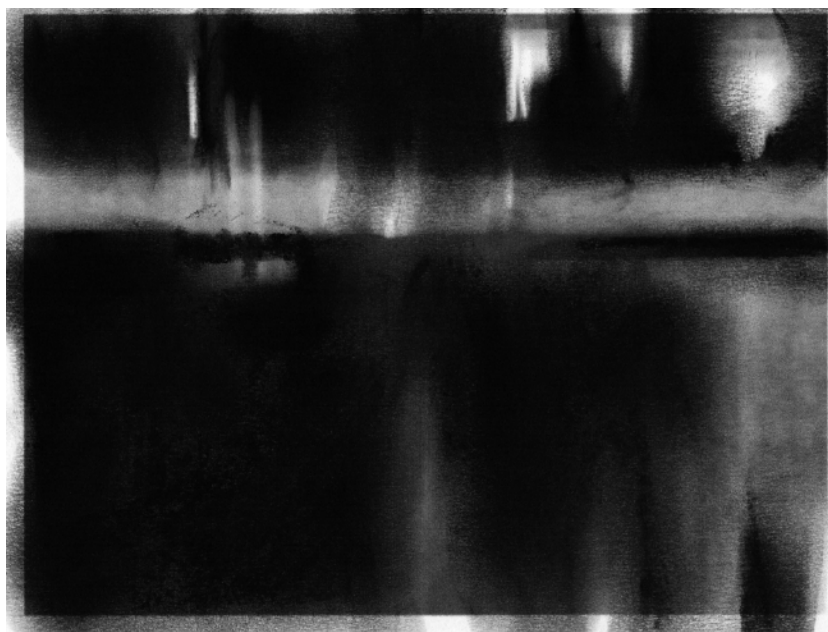
Příloha 3

Příloha 4

Příloha 5

Příloha 6

Příloha 7

Příloha 8

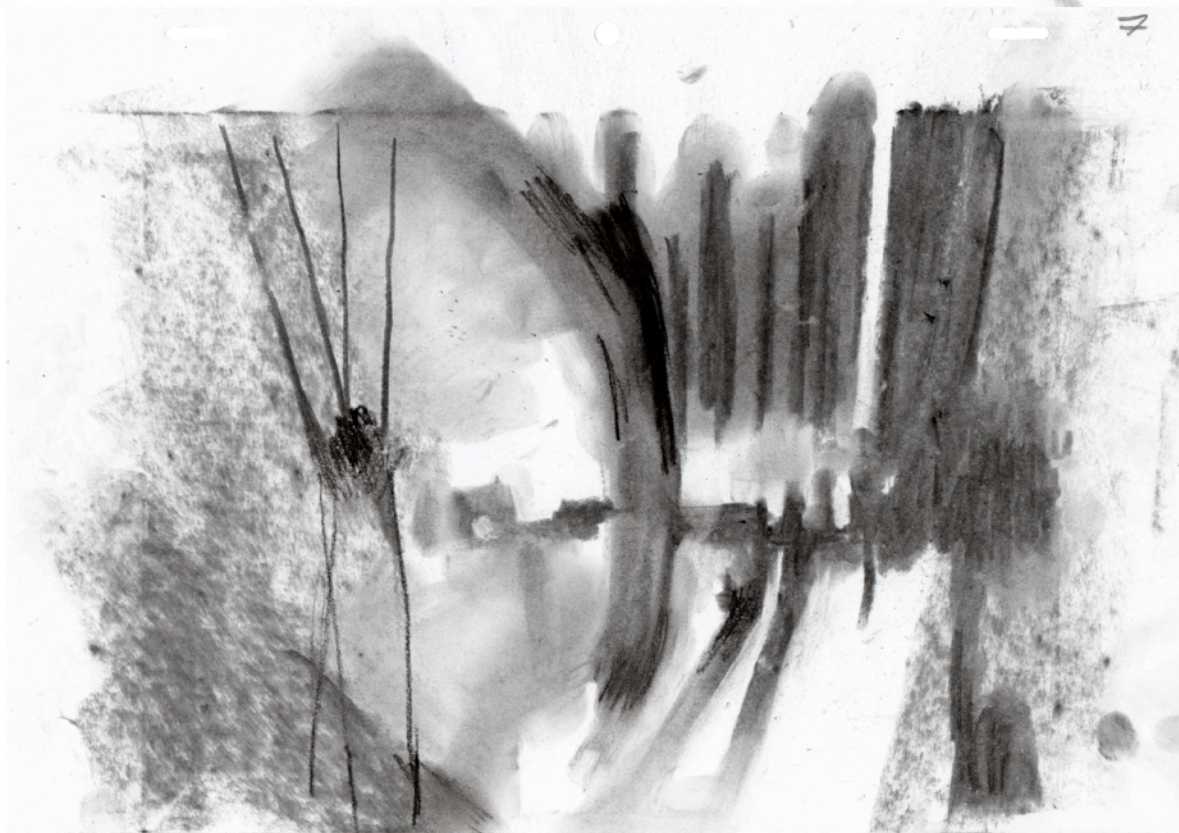

Příloha 9

Příloha 10

4

Příloha 11

7

Příloha 12

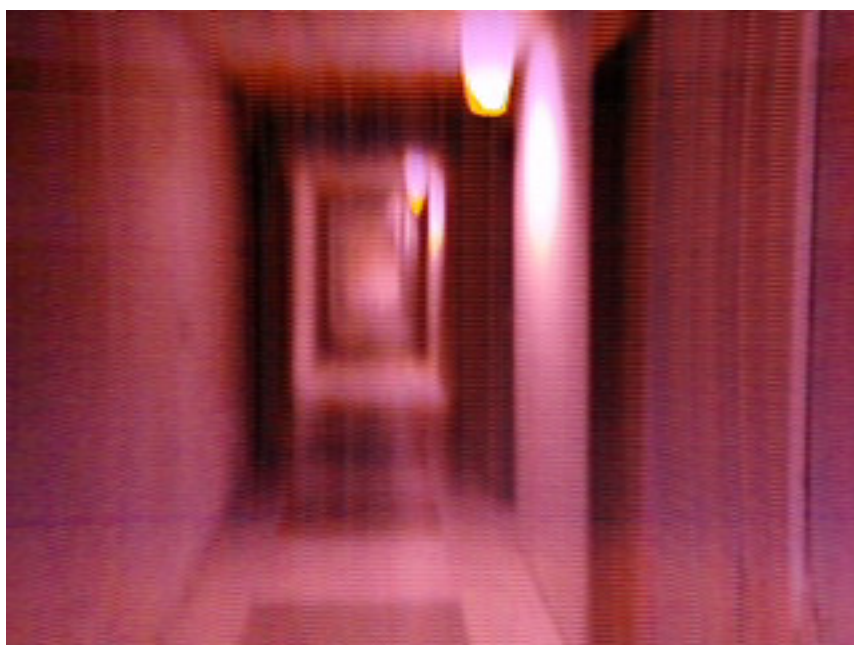

Příloha 13

Příloha 14

Příloha 15

"If we see light at the end of the tunnel,
It's the light of the oncoming train"
- Robert Lowell

This is how I died. No, I didn't throw myself under the train I just OD'ed at the train station in the middle of nowhere.
Technically, I'm not dead yet. Because death is clinically defined as the moment, when blood flow to the brain stops completely.
And my brain is still producing some signals, and my mind is still alive. I am still alive.
How long will it take me to die? It feels like eternity....

I am falling into the inane. With every passing second I lose myself more, my thoughts are vanishing into infinity. My memories being immersed in darkness. Soon there will be nothing left of me and the inane will become empty again. There is nothing in here, so nothing to be scared of but I still am. I am scared to move forward so I'm waiting, don't know what for. For as long as possible I'm lingering away the inevitable moment when I will need to enter the last door. Because behind that door, I am afraid, will be no turning back. But I cannot wait forever.

The leftovers of my soul are all mixed together, it's a mess now. It turns out, death is not only messy on the outside but also from the inside. Why inside? I don't know, I think I'm inside myself now, or at least it feels so. Well, probably I've discovered this empty black hole that was torturing me during my life, and now it keeps torturing me after my death. What an irony.

I cannot jump off the running train but I'm not yet ready to say my last goodbye. I would like to stay here for a little longer.

Příloha 16

